

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/242/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5617207108
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2017:5617207108.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletého P. A., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom pri matke, t. č. v striedavej starostlivosti rodičov, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, sídlom M. M. Hodžu 30, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov matky T. A., nar. X. X. XXXX, trvale bytom P. XXX/X, L. M. - V., a otca Q. A., nar. X. X. XXXX, trvale bytom I. XXXX/XX, L. M., t. č. v Rakúsku, v konaní o návrhu matky na zmenu osobnej starostlivosti a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie :

I. Maloletý P. A., nar. XX. X. XXXX, sa do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/242/2017, z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky.

II. Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého P. A., nar. XX. X. XXXX, mesačne vo výške 50,- eur, vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka, matka maloletého, podala na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 8. 11. 2017 návrh na začatie konania o zmenu osobnej starostlivosti, ktorým žiada, aby súd po vykonanom dokazovaní vydal rozsudok, ktorým zverí maloletého P. A., nar. XX. X. XXXX, do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazhe prispievať na výživu maloletého. Súčasne podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 a § 366 Civilného mimosporového poriadku, spísaný formou zápisnice na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, ktorým navrhla, aby súd maloletého P. odovzdal do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal prispievať na výživu maloletého dieťaťa v nevyhnutnej miere. Svoj návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1P/90/2016-27 zo dňa 15. 11. 2016, právoplatným dňa 5. 12. 2016 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti rodičov tak, že s otcom sa zaviazali zabezpečovať maloleťmu osobnú starostlivosť striedavo v dvojtýždňových intervaloch. V septembri 2017 sa s otcom dieťaťa dohodla, že maloletého si budú odovzdávať v týždenných intervaloch, každý piatok o 18.00 hod. Výživné určené nebolo. V priebehu mesiaca október 2017 otec odišiel do Rakúska, kde si našiel zamestnanie. Počas týždňa, kedy je maloletý u otca, sa o neho stará najmä otcova manželka Q. A.. Otec z Rakúska prichádza v priebehu štvrtka a v nedeľu večer odchádza naspäť. O tejto skutočnosti ju ako matku dieťaťa otec neinformoval, dozvedela sa to len od maloletého. Otec tak väčšinu starostlivosti ponechal na svoju manželku, ktorá sa stará o ich spoločnú maloletú dcéru. Ďalej matka uviedla, že s otcom dieťaťa a jeho manželkou sa pri odovzdávaní a preberaní maloletého nestretávajú a nekomunikujú. V apríli 2017 s maloleťm navštívila Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Okoličnom z dôvodu zhoršenia jeho prospechu v škole. Výsledkom konzultácie bolo zistenie, že maloletý nemá problémy s učením, je však potrebná pravidelná domáca príprava. Tejto

konzultácie sa otec odmietol zúčastniť. Matka si myslí, že maloletý nie je so striedavou osobnou starostlivosťou stotožnený. Ku koncu minulého školského roka bol veľmi uzavretý, v súčasnosti sa zlepšil v prospechu i v správaní. Dňa 5. 11. 2017 sa matka stretla s otcom dieťaťa, kedy sa ho opýtala na dôvody neinformovania o zmene zamestnávateľa. Otec jej na to odpovedal otázkou, prečo by sa jej mal spovedať a čo s ňou má spoločné. Súčasne mu oznámila, že podá návrh na zmenu osobnej starostlivosti. Maloletý bol svedkom tejto situácie, neskôr matke povedal, že u otca mu vyhovuje voľnosť, otec s manželkou sa mu nevenujú tak, ako ich dcére. Na záver matka dodala, že pred zverením maloletého do striedavej osobnej starostlivosti sa maloletý s otcom stretával každé dva víkendy nasledujúce po sebe a vedel by si to tak predstaviť aj teraz. Otec sa nikdy nezúčastnil rodičovského združenia v škole, s maloletým chodil k lekárovi len minimálne. U otca chýba skutočný záujem o dieťa, vyhovuje mu, že nemusí platiť výživné.

2. Dňa 28. 11. 2017 podal kolízny opatrovník správu z prešetrenia pomerov v domácnosti rodičov maloletého. Osobným šetrením v domácnosti matky dňa 20. 11. 2017 bolo zistené, že obýva jednopodlažný rodinný dom v mestskej časti Demänová. Domácnosť je kompletne zariadená, prispôbena odôvodneným potrebám matky a maloletého, udržiavaná v čistote. Maloletý má k dispozícii samostatnú detskú izbu zariadenú účelným nábytkom. Matka je zamestnaná ako skladníčka v spoločnosti Tatry mountain resorts, a.s. s pracovnou dobou od 7.00 hod. do 15.30 hod. Okrem toho je poberateľkou prídavku na dieťa. Maloletý navštevuje 7. ročník Základnej školy a materskej školy v Liptovskom Mikuláši. Matka na podanom návrhu trvá. Dňa 22. 11. 2017 bolo za prítomnosti psychologičky zisťované stanovisko maloletého, ktorý bez prítomnosti rodičov uviedol, že matka ho informovala o podanom návrhu. Za svoj domov považuje rodinný dom v Demänovej, komunikácia medzi rodičmi je problémová. Vyjadril sa, že je jednoznačne rozhodnutý byť len v osobnej starostlivosti matky. Podľa jeho slov ho matka k takémuto rozhodnutiu žiadnym spôsobom neovplyvňovala. Osobným šetrením v domácnosti otca dňa 24. 11. 2017 bolo zistené, že obýva trojizbový byt v Liptovskom Mikuláši. V spoločnej domácnosti s ním žije manželka, ich spoločná maloletá dcéra a manželkin plnoletý syn. Domácnosť je kompletne zariadená, udržiavaná v čistote. Otec je od konca októbra zamestnaný v spoločnosti WORKFORCES INDUSTRIAL SERVICES, GmbH so sídlom v Rakúsku. Odchody do práce a príchody domov sú rôzne, odchádza v nedeľu večer, prípadne v pondelok ráno a prichádza vo štvrtok v noci, prípadne piatok ráno. Otec uviedol, že pred jeho odchodom do zahraničia bolo všetko bezproblémové, u maloletého sa začalo prejavovať pubertálne obdobie. Stanovisko maloletého rešpektuje. Na záver kolízny opatrovník poukázal aj na vyjadrenie triednej učiteľky maloletého, podľa ktorej je striedavá starostlivosť odrazom nepravidelnej a kolísavej prípravy dieťaťa na vyučovanie. Jeho reakcie sú diametrálne odlišné medzi jednotlivými týždňami, reaguje emotívne a je apatický, vidieť ho usmiateho nie je časté.

3. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

4. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

5. Podľa § 367 ods. 1 a 2 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie

nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

10. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

11. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

12. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

13. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujem maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia mal. dieťaťa, ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí mal. dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

16. Podľa § 62 ods. 1, 2 a 3 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

17. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Matka maloletého podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti o maloletých podľa § 367 CMP a vo veciach

výživného podľa § 366 CMP. Súd pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia nepostupoval podľa zákonného ustanovenia § 367 CMP, nakoľko v zmysle § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v dispozičnej sfére matky (t. j. matka má maloletého fyzicky pri sebe). Súd pri rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť.

19. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa.

20. Predmetom konania vo veci samej je zmena osobnej starostlivosti. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby i stabilitu výchovného prostredia. Súd mal osvedčené, že v danej veci je potrebná okamžitá úprava pomerov účastníkov formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej.

21. Z pripojeného spisu sp. zn. 1P/96/2016 mal súd preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1P/96/2016-27 zo dňa 15. 11. 2016, právoplatným dňa 5. 12. 2016, súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej bol maloletý P. zverený do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, tak, že rodičia sa zaviazali zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa striedavo v dvojtýždňových intervaloch. Zo spisu považoval súd za osvedčené, rodičia maloletého sú rozvedení, nežijú v spoločnej domácnosti. Matka býva v Demänovej, otec žije so svojou manželkou, maloletou dcérou a manželkiným synom v Liptovskom Mikuláši. Od septembra 2017 si rodičia maloletého odovzdávali v týždenných intervaloch, vždy v piatok o 18.00 hod. Dôvodom matky na podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je nové zamestnanie otca s výkonom práce v Rakúsku. Otec z Rakúska prichádza vo štvrtok večer alebo v piatok ráno. Podľa tvrdení matky, počas týždňa, kedy je dieťa u otca, zabezpečuje starostlivosť o maloletého manželka otca, ktorá sa stará aj o ich spoločnú maloletú dcéru. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 27. 11. 2017 vyplýva, že maloletý je s danou situáciou a návrhom matky oboznámený. Maloletý P. považuje za svoj domov rodinný dom v Demänovej, v ktorom býva so svojou matkou. Okrem toho sa vyjadril, že je pevne rozhodnutý byť zverený len do osobnej starostlivosti matky, žela si zrušenie striedavej osobnej starostlivosti. Otec stanovisko maloletého rešpektuje. Uvedenými zisteniami bola osvedčená dôvodnosť a trvanie nároku matky na zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti, t. j. nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia. Nakoľko sa v čase rozhodovania súdu maloletý nachádza vo faktickej starostlivosti matky, ktorá sa o neho riadne stará, rešpektujúc citové väzby, vývinové potreby a názor maloletého dieťaťa, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do rozhodnutia o zmene osobnej starostlivosti vo veci samej, zveril maloletého P. A. do osobnej starostlivosti matky. Súd dáva do pozornosti, že obaja rodičia majú povinnosť rovnakou mierou vykonávať sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého.

22. Zo spisu mal súd ďalej osvedčené, že matka je zamestnaná v spoločnosti Tatry mountain resorts, a.s. a je poberateľkou prídavku na maloleté dieťa. Otec maloletého je toho času zamestnaný v spoločnosti WORKFORCES INDUSTRIAL SERVICES, GmBh so sídlom v Rakúsku. Výživné na maloletého doposiaľ určené nebolo. Nakoľko súd dočasne zveril dieťa do osobnej starostlivosti matky, súčasne podľa § 366 CMP uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého v nevyhnutnej miere, a to sumou 50,- eur mesačne. S poukazom na citované zákonné ustanovenia a vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k

záveru, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti určenia výživného je dôvodný. Súd pri neodkladnom opatrení nemá reálnu možnosť zistiť schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca na to, aby mohol určiť skutočnú objektívnu sumu výživného. Výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných potrieb maloletého dieťaťa. Výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa. Takéto neodkladné opatrenie predstavuje len dočasnú úpravu, ktorej cieľom je prioritne zabezpečiť v nevyhnutnej miere základný rámec plnenia si vyživovacej povinnosti zo strany obidvoch rodičov.

23. Záverom súd považuje za potrebné uviesť, že o návrhu matky na zmenu osobnej starostlivosti sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmami maloletého dieťaťa. Po dokazovaní vo veci samej určí súd výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať odôvodneným potrebám dieťaťa a súčasne schopnostiam a možnostiam povinného.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v 3 vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).